

Hasan Sevilir AŞAN

Ambassador (R)

Blog No: 56
08.11.2021

Yeni Adana (26 Ekim 2021)

Hasan Sevilir AŞAN*

Avrupa Birliği liderliği ile altı Balkan ülkesinin katıldığı Batı Balkanlar Brdo Zirvesinin iyi niyet beyanlarını geçmeyen sonuçları, umutlarını üyelik perspektifine bağlamış ülkeler için yeni bir hayal kırıklığı yaratmıştır.

Öyle ki, Brdoda AB liderlerinin kapalı kapılar arasında yaptığı özel toplantıda, üyelik süreçlerinin uzaması halinde bu ülkelerin Rusya, Çin ve Türkiye etkisine gireceğine de dikkat çekilmiş olmasına rağmen Batı Balkanlara üyelik konusunda takvim içeren somut adım atılmamıştır. Bu, ABnin böyle bir tehlikeyi ciddiye almadığı veya ortak karar alma mekanizmalarını işletemediğini akla getirmekte.

Zirveden çıkan sonuç, Balkanların üyelik umutlarının yine başka bir bahara kaldığıdır.

Zirvede, dönem başkanı Slovenyanın daha önce üyelere el altından ilettiği duyulan, Balkanlardaki istikrarsızlığa radikal çözüm önerileri içeren diplomatik fikir kâğıdının istişare edilip edilmediği bilinmemektedir.

Anlaşıldığı kadarıyla, en az yedi ülkenin sınırlarının yeniden çizilmesini öngören çalışma kâğıdında, Balkanlardaki kronik etnik sorunların ancak Büyük Arnavutluk, Büyük Sırbistan ve Büyük Hırvatistanın ihdası ile çözülebileceğine işaret edilmekte. Bosna Hersek, Kosova ve Makedonyanın komşuları tarafından paylaşılması öngörülmekte.

CADI KAZANI

Balkanlar en barışçıl dönemlerinde dahi etnisite ve inanç temelli gerilimlere karşı kırılgan bir coğrafyadır. Her dönemde büyük devletlerin çıkar ve nüfuz oyunlarıyla kolayca barut fıçısı haline dönüşmüştür.

Ancak herşeye rağmen Balkan halkları bu çatışma, çekişme, cadı kazanı kültürünün fazlaca dile getirilmesinden pek hoşlanmaz, bölgeye haksızlık yapıldığını öne sürer.

1990larda demir perde dönüşümüyle Yugoslavyadan kopan altı yeni cumhuriyet hala kalıcı barış ve istikrara kavuşmamış olup, uluslararası aktörlerin katalizörlüğünde arayışını sürdürmekte.

AB ŞEMSİYESİ

Gözünü tek kutuplu dünyada açan yeni Balkan ülkeleri AB ve NATOyu başkaca alternatifi olmayan tek dış politika hedefi olarak görüp geleceklerini AB ve NATO şemsiyesine sığınmaya bağlamıştır.

Bölge tarihçileri, AB yönelimleri farklı aşamalarda da olsa yeni Balkan Cumhuriyetleri için Brükselin yeni İstanbul olduğuna işaret etmekte.

Ancak, kendi içinde kritik yapısal sorunlar yaşayan ABnin düşük enerjili, dağınık politikaları bölgede derin hayal kırıklıkları yaratmakta.

ABnin bütünleştirme şemsiyesini açamaması en çok da Bosna Hersek, Kosova, Makedonya gibi çok uluslu sıcak noktalarındaki istikrarsızlıkları arttırmaktadır.

MAKEDONYA

Balkanların küçük bir modeli olan Makedonya, ismine Kuzey ilavesine izin vererek bazı sorunları aşmış görünse de çok etnikliliği ile komşularının iştahını kabartmaktadır.

Komşularının, Makedonyayı bağımsız bir ülke olarak değil daha çok kendilerinin uzantısı olarak görüp, etnik topluluklardan kendilerine yakın olanlara vatandaşlık, pasaport vererek elde tutmaya çabaladıkları bilinmektedir. Etnik bölünmeye maruz kalacak bir Makedonya kolayca haritadan silinebilecektir.

BOSNA HERSEK

Kalıcı istikrarı inşa edemeyen içten huzursuz bir ülke de Bosna Hersektir.

Çok etnikli ve iktidar sorunları yaşayan B-H son zamanlarda Hırvatistanla yaşadığı Peljesak

köprüsü anlaşmazlığı ile dış ve iç dengelerinde daha kırılgan hale gelmiştir

Hırvatistanın Bosna Hersekin açık denizlere çıkışını bloke eden Peljesak köprüsü inşaatı restleşmesi Bosna Hersekin kurucu halklarının ayrışmasına uzayabilecek tehlikeler taşımaktadır.

B-H Kurucu halkları siyasal sistemden ve birbirlerinden memnun değildir. Hırvatistanın AB desteğinde yaptığı Peljesak Köprüsüne tek egemenlik itirazı Boşnaklardan gelmektedir.

İç ve dış tehditlerle etnik ayrışmanın derinleşmesi, Makedonya gibi B-H devletinin de komşuları tarafından paylaşılmasına yol açabilecek olup bu aralar Sırbistan ve Hırvatistandaki hareketlilik gözden kaçmamakta.

KOSOVA

Balkanların en çatışmalı coğrafyası Kosova da her an barut fıçısına dönüşebilir.

Sırbistan ile aralarında 10 yıldır süren egemenlik, isim, toprak, sınır ve serbest dolaşım sorunlarına ilişkin diyalog süreci zaman zaman kırılgan dönemeçlere girmektedir.

Araç plakalarının karşılıklı tanınmasına ilişkin, nefeslerin tutulduğu son krizde, sınırboylarında askeri tatbikatlar, savaş uçakları dalaşı, kapıların kapatılması ve kitle protestoları yaşanmıştır. Rusya bu gerilimde Sırbistana açık destek vermiştir.

Bölgede, Bosna Hersek, Makedonya ve Kosova hassasiyetlerine ilaveten sürpriz bir sıcak gelişme de Karadağ ile Sırbistan arasında derinlerden gelip başgösteren Çetinye Ortodoks Kilisesi egemenliği restleşmesi olmuştur.

Her ne kadar eskisi gibi patlamaya hazır saatli bomba değilse de bastırılmış sorunlarının özüne inildiğinde günümüz Balkanlarının düşük yoğunluklu da olsa yeni gerilimlere gebe olduğunu söylemek mümkündür.

https://yeniadana.net/kose-yazilari/balkanlar_yeniden_-6194.html

* *(E) Büyükelçi*

Yazar hakkında :

1977 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden mezun olmuştur. Dışişleri Bakanlığı'nda 1979 □□□□ yıllarında Personel ve Özlük İşleri Dairesi Başkanlığı'nda Aday İdari Memur olarak görev almış ardından çeşitli yurt içi ve yurt dışı görevlerde bulunmuştur. 1997-1999 yılları arasında Tebriz Başkonsolosu, 1999-2001 yıllarında Personel Daire Başkanı, 2001-2005 yıllarında Melbourne Başkonsolosu, 2005-2009 yılları arasında Balkanlar ve Orta Avrupa Genel Müdür yardımcısı olmuştur. 2009-2013 yılları arasında Arnavutluk büyükelçisi olarak görev yapmıştır. 24 Mayıs 2014 tarihinde Dışişleri Bakanlığı müşavirliğine atanmış olup 2014 yılında Çanakkale Savaşları Yüzüncü Yıl Anma Törenleri Koordinatörü ve G20 Türkiye dönem başkanlığı

döneminde ise G20 Liderler Zirvesi Lojistik Görev Gücü Başkanı olarak görev yapmıştır. 30 Ocak 2017 - 4 Ocak 2019 tarihleri arasında Güney Sudan Büyükelçisi olarak görev ifa etmiştir.

Atıfta bulunmak için: AŞAN, Hasan Sevilir. 2026. "BALKANLAR YENİDEN - YENİ ADANA - 26.10.2021." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Blog No.2021 / 56. Kasım 08. Erişim Kasım 10, 2026. https://mail.avim.org.tr/Blog/BALKANLAR-YENIDEN-YENI-ADANA-26-10-2021

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır